

STORTINGET

Innst. 101 S

(2017–2018)

**Innstilling til Stortinget
fra arbeids- og sosialkomiteen**

Dokument 8:57 S (2017–2018)

**Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om
Representantforslag fra stortingsrepresentantene
Sigrid Simensen Ilsøy, Heidi Greni, Nils T. Bjørke
og Åslaug Sem-Jacobsen om forbedringer av
hjelpemiddelformidlingen**

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen sørge for at de som har behov for hjelpemidler, sikres et helhetlig og likeverdig tilbud framover, med rettigheter og finansiering for alle hjelpemidler i folketrygden og en utlånsordning slik som i dag.
2. Stortinget ber regjeringen sørge for forbedringer i bestillingsordningen av hjelpemidler ved å forenkle administrative rutiner, gjennomgå sortimentet som inngår i ordningen samt etablere flere eksterne lagre av statlige hjelpemidler i kommunene. Brukere og kommuner må sikres enklere tilgang til et bredt produktspekter med gode løsningsmuligheter.
3. Stortinget ber regjeringen iverksette arbeidet med å utvikle bedre IKT-løsninger på hjelpemiddelområdet slik at samhandlingen mellom brukere, kommune og stat blir mer smidig, bestillingsordningen styrkes og bruken av lokale lagre øker.
4. Stortinget ber regjeringen sørge for at ordningen med brukerplass videreutvikles og styrkes for å kortene saksbehandlingstiden og bedre brukermedvirk-

ningen i hjelpemiddelformidlingen. Brukerpassordningen skal være en del av tilbudet ved alle hjelpemiddelsentralene.

5. Stortinget ber regjeringen sørge for tydelig definerte prosesser som sikrer god informasjon og forutsigbarhet for brukere som har behov for hjelpemidler.
6. Stortinget ber regjeringen medvirke til at kommunenes fagkompetanse om hjelpemidler og kapasitet i førstelinjen øker ved å bidra til at kommunene kan ansette flere ergoterapeuter.
7. Stortinget ber regjeringen legge føringer for Arbeids- og sosialdepartementets varslede evaluering av høreapparater og ortopediske hjelpemidler, jf. Prop. 1 S (2017–2018). Denne må særlig vektlegge kvalitet og nytte for brukerne og samfunnet og forutsette en fortsatt forankring i folketrygden når det gjelder rettigheter og finansiering.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens behandling

Komiteen ba i brev av 14. november 2017 om statsrådens vurdering av forslaget. Statsrådets svarbrev av 8. desember 2017 følger vedlagt.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Lise Christoffersen, Arild Grande, Svein Roald Hansen og Hadia Tajik, fra Høyre, Margret Hagerup, Heidi Nordby Lunde og Eli Wathne, fra Fremskrittspartiet, Atle Simonsen og lederen Erlend

Wiborg, fra Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, og fra Sosialistisk Venstreparti, Solfrid Lerbrekk, viser til Representantforslag 57 S (2017–2018) fra stortingsrepresentantene Sigrid Simensen Ilsøy, Heidi Grini, Nils T. Bjørke og Åslaug Sem-Jakobsen om forbedringer av hjelpemiddelformidlingen.

Komiteen viser til at hjelpemidler er gjenstander eller tiltak som skal redusere praktiske problemer for personer med nedsatt funksjonsevne. Hjelpemiddelordningen er finansiert gjennom folketrygden. Utdeling av hjelpemidler er nødvendig for å sikre at folk skal kunne leve et mest mulig, eller helt, selvstendig liv. Det er bred politisk enighet om at flest mulig skal kunne leve og bo selvstendig og bo hjemme lengst mulig. Regjeringen Solberg skriver i Prop. 1 S (2017–2018) at «det norske hjelpemiddelsystemet er vurdert å være verdensledende».

Komiteen ser at dagens hjelpemiddelordning kan forbedres, blant annet ved å styrke kommunenes kompetanse og kapasitet på dette området.

Komiteen viser til Arbeids- og velferdsdirektoratets prognoser om at antall brukere på hjelpemiddelområdet vil øke betydelig i årene som kommer. Den største utfordringen er kanskje tiden det tar fra et behov for hjelpemidler/tilrettelegging oppstår, til dette er mottatt. I tillegg kommer manglende informasjon – både om søknadsprosessen og tilgjengelige hjelpemidler/tilretteleggingstiltak.

Komiteen viser til rapporten «En mer effektiv og fremtidsrettet hjelpemiddelformidling – for økt deltakelse og mestring» fra februar 2017. Rapporten ble levert av et regjeringsoppnevnt ekspertutvalg ledet av professor Arild Hervik. Utvalget vurderte behovet for endringer i hjelpemiddelpolitikken for å møte fremtidens utfordringer – blant annet som følge av flere eldre.

Utvalget viser til at undersøkelser også indikerer at det er ulike tilbud avhengig av hvor i landet man er bostatt, med ulik praktisering av regelverk og rutiner. Gitt en aldrende befolkning er det viktig at kommunene prioriterer hjelpemiddelområdet høyere i tiden fremover og legger et helhetlig tjenesteperspektiv til grunn for sitt arbeid. Kommunene må derfor stimuleres til å ansette flere ergoterapeuter slik Stortinget har vedtatt.

Komiteen viser til den samfunnsøkonomiske analysen av hjelpemidler som Norges Handikapforbund, Norsk Ergoterapeutforbund og Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon fikk utarbeidet av Menon Economics i mai 2017 (<http://www.nhf.no/arkiv/hoye-kostnader-ved-a-flytte-bolighjelpemidler-til-kommunene>). Hovedbudskapet i rapporten viser at hjelpemidler og dagens modell gir samfunnsøkonomisk gevinst. Funksjonshemmede kan leve aktive liv, bo selvstendig og delta i utdanning og arbeid. Alternativet til en helhetlig og forutsigbar hjelpemiddelordning vil være passivi-

tet, økt personhjelp og institusjon, noe som verken tjener funksjonshemmede eller samfunnet.

Komiteen ser i likhet med utvalget et stort behov for at det utvikles bedre IKT-løsninger på hjelpemiddelområdet, både for å bedre samhandlingen mellom stat og kommune og for å ivareta brukernes informasjons- og medvirkningsbehov på en bedre måte. Utviklingen av bedre IKT-løsninger må ha som mål å gi en forenklet og forbedret forvaltning, bedre kostnadskontroll, raske levering, bedre faglig samhandling, sterkere brukermedvirkning, selvbetjeningsløsninger og muligheter for innsyn i egen sak.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser i den forbindelse til Stortingets vedtak ved behandlingen av statsbudsjettet for 2018, der Stortingets flertall vedtok å be regjeringen skrinlegge planene om å overføre ansvaret for hjelpemidler fra stat til kommune.

Flertallet viser i den forbindelse til behovet for å styrke ordningen med syns- og hørselskontakter i kommunene og en større vekt på likemannsarbeidet i regi av frivillige organisasjoner.

Flertallet viser til at en av flaskehalsene i hjelpemiddelformidlingen er mangel på god elektronisk samhandling og digital informasjonsdeling, spesielt en god flyt i søknadsprosesser fra behov for hjelpemiddel er klart, til hjelpemiddelet er på plass og i bruk. Forbedringer av IKT-systemet haster derfor og vil effektivisere formidlingen. Flertallet mener denne søknadsprosessen må forenkles, digitaliseres og automatiseres for å redusere tid den som brukes på saksbehandling.

Flertallet viser til forslag 4 i representantforslaget om videreutvikling av ordningen med brukerpass. Flertallet vil vise til at brukerpassordningen er viktig for funksjonshemmede, men i liten grad tilbys av hjelpemiddelsentralene. Flertallet mener ordningen må revitaliseres, slik at brukerpasset får den funksjonen det var tiltenkt og når ut til målgruppene. De nasjonale retningslinjene må respekteres og implementeres.

Flertallet er opptatt av at finansiering av og rettigheter til alle hjelpemidler fortsatt skal være statens og folketrygdens ansvar, da dette sikrer brukerne et universelt, helhetlig og likeverdig tilbud uansett hvor de bor i landet. Det tjener samfunnet godt å investere i helt nødvendige hjelpemidler. Ved fortsatt å forankre retten til hjelpemidler og finansieringen av disse i folketrygdloven som i dag blir ikke denne rettigheten avhengig av budsjettdekning i kommunene.

Flertallet viser til at å opprettholde hjelpemidlene som statene og folketrygdens ansvar er viktig for å nå politiske mål om selvstendige liv, likestilling, likebehandling og deltakelse i samfunnet.

Flertallet fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget viser til Stortingets vedtak av 15. desember 2017 om å skrinlegge planene om å overføre ansvaret for hjelpemidler fra stat til kommune og ber regjeringen sørge for at de som har behov for hjelpemidler, sikres et helhetlig og likeverdig tilbud framover, herunder en utlånsordning slik som i dag.»

«Stortinget ber regjeringen sørge for forbedringer i bestillingsordningen for hjelpemidler ved å forenkle administrative rutiner, gjennomgå sortimentet som inngår i ordningen, samt etablere flere eksterne lagre av statlige hjelpemidler i kommunene. Brukere og kommuner må sikres enklere tilgang til et bredt produktspekter med gode løsningsmuligheter.»

«Stortinget ber regjeringen iverksette arbeidet med å utvikle bedre IKT-løsninger på hjelpemiddelområdet slik at samhandlingen mellom brukere, kommune og stat blir mer smidig, bestillingsordningen styrkes og bruken av lokale lagre øker.»

«Stortinget ber regjeringen sørge for at ordningen med brukerplass videreutvikles og styrkes for å korte ned saksbehandlingstiden og bedre brukervedvirkningen i hjelpemiddelformidlingen. Brukerplassordningen skal være en del av tilbudet ved alle hjelpemiddelsen-tralene.»

«Stortinget ber regjeringen sørge for tydelig definerte prosesser som sikrer god informasjon og forutsigbarhet for brukere som har behov for hjelpemidler.»

«Stortinget ber regjeringen medvirke til at kommunenes fagkompetanse om hjelpemidler og kapasitet i førstelinjen øker, ved å bidra til at kommunene kan ansette flere ergoterapeuter. I tillegg ber Stortinget regjeringen vurdere hvordan likemannsarbeidet i regi av frivillige organisasjoner kan styrkes, herunder som et bidrag til en styrking av kompetansen hos de kommunale syns- og hørselskontaktene.»

«Stortinget ber regjeringen legge føringer for Arbeids- og sosialdepartementets varslede evaluering av høreapparater og ortopediske hjelpemidler, jf. Prop. 1 S (2017–2018). Denne må særlig vektlegge kvalitet og nytte for brukerne og samfunnet og forutsette en fortsatt forankring i folketrygden når det gjelder rettigheter og finansiering.»

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet mener hjelpemidler og tilrettelegging er sentrale tiltak for å sikre selvstendige liv, likestilling, likebehandling og deltakelse i samfunnet. Derfor er det viktig å ta utgangspunkt i brukerens be-

hov, i tillegg til å yte tjenesten så effektivt og ressursøkonomisk som mulig. Å investere i nødvendige hjelpemidler er både et gode for den enkelte bruker og god samfunnsøkonomi.

Disse medlemmer viser til rapporten «En mer effektiv og fremtidsrettet hjelpemiddelformidling – for økt deltakelse og mestring», lagt frem av Hervik-utvalget i 2017, som mente kommunene burde få et større ansvar for enkle og høyfrekvente hjelpemidler. Utvalget understreket viktigheten av å sette kommunene i stand til å møte brukeren, utrede behov og effektivt sørge for nødvendige hjelpemidler som sikrer deltakelse, selvhjelpenhet og mestring.

Disse medlemmer mener at en passiv hjelpemiddelpolitikk kan føre til større behov for andre hjelpetiltak som igjen gjør brukeren mindre i stand til å være selvhjelpen. Det vil føre til at samfunnet må investere i dyrere tiltak som økt behov for personlig bistand eller institusjonsinnleggelse. Derfor har kommuner et sterkt insentiv til å sørge for at effektiv hjelpemiddelformidling tilpasset brukerens behov er høyt prioritert. Dette vil bli enda viktigere med en aldrende befolkning.

Disse medlemmer viser til at kommunene gjennom bestillingsordningen allerede i dag nærmest forvalter enkle og høyfrekvente hjelpemidler fullt ut. Det er også kommunene som i dag har ansvaret for å vurdere hva slags behov brukerne har. Enkle og høyfrekvente hjelpemidler bestilles rett fra kommunene ut fra kommunenes vurdering av brukerens behov. Hjelpemiddelsen-tralene er ikke inne i vurderingen av hva brukeren har behov for i disse sakene, men er et ressurs- og kompetansesenter på andrelinjenivå. De understøtter kommunene i formidling av hjelpemidler der kommunenes kompetanse ikke strekker til.

Disse medlemmer mener at økt ansvar til kommunene ikke bare vil føre til økt fokus på dette feltet, men også sette det i sammenheng med andre tjenester kommunene i dag har ansvaret for å tilby. Det kan bidra til at brukerne får bedre og mer individuelt tilpassede tjenester. Kommunene vil generelt ha sterke økonomiske insentiver til å gi disse hjelpemidlene, da alternativkostnaden vil være langt høyere. Tildeling av hjelpemidler som dusjkrakk, rullator, toalettforhøyer o.l er rimelige tiltak i forhold til å måtte tilby andre og dyrere tjenester som hjemmehjelp. Dette argumentet er også fremhevet av brukerne selv.

I dag er ansvaret for hjelpemidler delt mellom stat og kommune, noe som skaper en byråkratisk og lite effektiv ordning. Kommunene har allerede ansvar for å tilvise mange enkle hjelpemidler, for eksempel gåstol. Dette er hjelpemidler som kommunene fint kan ta ansvar for, og sikre at de brukerne som trenger det raskt kan få tildelt nye hjelpemidler. Overføringen av ansvaret skal utredes nærmere, med en vurdering av eventuelle kostnader for kommunene.

Disse medlemmer viser til at det vil bli langt høyere etterspørsel etter denne typen hjelpemidler grunnet den store økningen i antall eldre de kommende årene, og at det derfor også er nødvendig å effektivisere saksbehandlingen av disse hjelpemidlene.

Disse medlemmer viser til at det også vil være en økning i antallet brukere med behov for mer avanserte hjelpemidler i tiden som kommer. Derfor er det behov for å frigjøre ressurser hos hjelpemiddelsentralene til å ha både kapasitet og kompetanse til å håndtere mer kompliserte saker, som helt naturlig hører hjemme på et andrelinjenivå og som kommunene vanskelig kan ha kompetanse på med dagens kommunestruktur.

Disse medlemmer presiserer at det ikke foreligger planer om å gi kommunene det fulle ansvaret for stønad til hjelpemidler, verken på kort eller lang sikt.

Disse medlemmer viser til at kommunene langt på vei allerede har både kompetanse og kapasitet og forvalter dette på en god måte. I en del kommuner er det manglende kapasitet på ergoterapeuter, noe som kan bidra til lang ventetid for å få hjelpemidler. Derfor er det viktig å styrke ergoterapitjenesten i kommunene, og det må satses på flere ansatte. Ergoterapitjenesten blir en lovpålagt oppgave for kommunene fra 2020.

Disse medlemmer peker på at forutsetningen fra regjeringen har vært å videreføre en sterk rett til disse hjelpemidlene under et kommunalt ansvar gjennom å regulere det ved lov. Selv om dette ikke lenger vil være hjemlet i folketryktdoven, er det ingen grunn til å betvile at kommunene vil prioritere å gi disse hjelpemidlene, jf. alternativkostnaden nevnt ovenfor.

Disse medlemmer viser til at kommunereformen gir større og sterkere velferdskommuner som er bedre rustet til å utvikle sine lokalsamfunn og levere gode og likeverdige tjenester til innbyggerne. Flere oppgaver til kommunene gir økt makt og myndighet og dermed økt lokalt selvstyre og et bedre velferdstilbud over hele landet.

Disse medlemmer vil også peke på at kommunesektoren har fått en sterkere realvekst i sine frie inntekter under denne regjeringen enn under foregående regjering. Dette legger til rette for å styrke velferdstjenestene i kommunene. I kommuneproposisjonen for 2018 la regjeringen opp til en reell vekst på mellom 4,3 og 5,3 mrd. kroner, jf. Prop. 128 S (2016–2017). Disse medlemmer viser til at regjeringen i statsbudsjettet følger opp dette og foreslår en realvekst i samlede inntekter for kommunesektoren på 4,6 mrd. kroner. Realveksten i frie inntekter anslås til knapt 3,8 mrd. kroner. Dette vil bidra til å styrke det kommunale velferdstilbudet slik at kommunene kan tilby bedre og flere tjenester.

Disse medlemmer viser til at regjeringen fortsetter arbeidet med å fornye, forenkle og forbedre offentlig sektor. Målet er en enklere hverdag for folk flest,

også for brukere av hjelpemidler. Digitalisering av offentlige tjenester og arbeidsprosesser skal sørge for at offentlig sektor jobber enklere og mer effektivt, og at alle innbyggere dermed får gode og enkle tjenester, herunder også hjelpemidler.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I

Stortinget viser til Stortingets vedtak av 15. desember 2017 om å skrinlegge planene om å overføre ansvaret for hjelpemidler fra stat til kommuner og ber regjeringen sørge for at de som har behov for hjelpemidler, sikres et helhetlig og likeverdig tilbud framover, herunder en utlånsordning slik som i dag.

II

Stortinget ber regjeringen sørge for forbedringer i bestillingsordningen av hjelpemidler ved å forenkle administrative rutiner, gjennomgå sortimentet som inngår i ordningen, samt etablere flere eksterne lagre av statlige hjelpemidler i kommunene. Brukere og kommuner må sikres enklere tilgang til et bredt produktspekter med gode løsningsmuligheter.

III

Stortinget ber regjeringen iverksette arbeidet med å utvikle bedre IKT-løsninger på hjelpemiddelområdet slik at samhandlingen mellom brukere, kommune og stat blir mer smidig, bestillingsordningen styrkes og bruken av lokale lagre øker.

IV

Stortinget ber regjeringen sørge for at ordningen med brukerpass videreutvikles og styrkes for å kortere ned saksbehandlingstiden og bedre brukermedvirkningen i hjelpemiddelformidlingen. Brukerpassordningen skal være en del av tilbudet ved alle hjelpemiddelsentralene.

V

Stortinget ber regjeringen sørge for tydelig definerte prosesser som sikrer god informasjon og forut-

sigbarhet for brukere som har behov for hjelpemidler.

VI

Stortinget ber regjeringen medvirke til at kommunenes fagkompetanse om hjelpemidler og kapasitet i førstelinjen øker, ved å bidra til at kommunene kan ansette flere ergoterapeuter. I tillegg ber Stortinget regjeringen vurdere hvordan likemannsarbeidet i regi av frivillige organisasjoner kan styrkes, herunder

som et bidrag til en styrking av kompetansen hos de kommunale syns- og hørselskontaktene.

VII

Stortinget ber regjeringen legge føringer for Arbeids- og sosialdepartementets varslede evaluering av høreapparater og ortopediske hjelpemidler, jf. Prop. 1 S (2017–2018). Denne må særlig vektlegge kvalitet og nytte for brukerne og samfunnet og forutsette en fortsatt forankring i folketrygden når det gjelder rettigheter og finansiering.

Oslo, i arbeids- og sosialkomiteen, den 16. januar 2018

Erlend Wiborg

leder

Solfrid Lerbrekk

ordfører

VEDLEGG

Brev fra Arbeids- og sosialdepartementet v/statsråd Anniken Hauglie, datert 8. desember 2017

Representantforslag 57 S (2017-2018) fra stortingsrepresentantene Sigrid Simensen Ilsøy, Heidi Greni, Nils T. Bjørke og Åslaug Sem-Jacobsen - Forbedringer av hjelpemiddelformidlingen

Jeg viser til representantforslag fra stortingsrepresentantene Sigrid Simensen Ilsøy, Heidi Greni, Nils T. Bjørke og Åslaug Sem-Jacobsen av 14. november 2017 vedrørende forbedringer i hjelpemiddelformidlingen.

Forslaget gir en relativt grundig redegjørelse for ekspertutvalgets forslag om forbedringer i dagens hjelpemiddelsystem for å møte de fremtidige utfordringene området står overfor, så jeg finner ikke grunn til å gjenta dette her.

Jeg vil nedenfor gå igjennom regjeringens plan for oppfølgingen av ekspertutvalgets forslag, samt gi en kort redegjørelse for dagens system.

Hjelpemiddelsystemet er i dag et system der flere aktører har et ansvar. Kommunene er førstelinje, og avdekker og utreder behov, utprøver hjelpemidler, bistår i søknadsprosess med videre. I tillegg har kommunene et selvstendig ansvar for å tildele hjelpemidler (inkludert finansieringsansvaret) – blant annet ved kortvarige behov (under 2 år). I tillegg er det flere andre aktører med et ansvar for å tildele hjelpemidler – eksempelvis skoler og arbeidsgivere. Det er således ikke slik at man eliminerer et sammensatt system, eller skaper et tosporet system, dersom kommunene gis et noe større ansvar for tildeling av hjelpemidler enn det de allerede har i dag.

Hjelpemiddelsentralene har et overordnet og koordinerende ansvar for formidling av hjelpemidler. Hjelpemiddelsentralene skal samtidig være et ressurs- og kompetansesenter for offentlige instanser og andre som har ansvar for å løse funksjonshemmedes problemer og hvor tekniske løsninger kan være aktuelt. Hjelpemiddelsentralene er således en andrelinjetjeneste, og der en viktig oppgave er å bistå kommunene med råd og veiledning.

Det fremgår av omtalen i statsbudsjettet at vi nå skal starte et arbeid for å utrede et konkret forslag til hvilke tiltak som er aktuelle, samt hvordan rettighetene kan sikres med et økt kommunalt ansvar på noen områder. Jeg er dermed ikke enig med premisset som ligger til grunn for representantforslaget om at brukerne med dette vil miste en rettighet, ei heller at en slik endring i ansvarsforholdet vil føre til et mindre likeverdig tilbud. Vi skal nå i den nevnte utredningen nettopp vurdere hvordan man kan sikre brukerne en tjeneste og et tilbud som minst er på dagens nivå – aller helst bedre enn i dagens system.

Det hevdes videre at ekspertutvalgets forslag til justering er en vesentlig endring av dagens modell. Det er jeg uenig i. Selv om det ennå ikke er tatt stilling til hvilke konkrete tiltak som er aktuelle, vil det som nå skal utredes innebære en begrenset økning i hva kommunene eventuelt skal få økt ansvar for. De enkle, mest vanlige og brukte hjelpemidlene vil trolig utgjøre godt under fem prosent av de totale utgiftene til hjelpemidler som i dag forvaltes av hjelpemiddelsentralene. Det må klart kunne kalles en justering av dagens modell, og regjeringen skriver i statsbudsjettet at hovedtrekkene i dagens modell skal ligge fast – slik også ekspertutvalget tilrår. Regjeringen mener derimot, i likhet med deler av ekspertutvalget, at det er behov for å vurdere enkelte endringer i systemet dersom en skal klare å møte fremtidens utfordringer på området. Formålet med å vurdere disse endringene er å sikre en mer effektiv saksflyt, og å gi en tydeligere sammenheng mellom kommunenes ansvar for helse- og omsorgstjenester og behovet for enklere hjelpemidler. Jeg finner også grunn til å nevne at det tilbake i 2010 ble gjort en tilsvarende gjennomgang av hjelpemiddelpolitikken (NOU 2010:5). Allerede den gang foreslo et offentlig utvalg at kommunene bør få et økt ansvar på dette feltet, men at hovedmodellen bør ligge fast. Jeg mener at det nå er grunn til å lytte til uavhengige eksperters råd, og foreta en grundig vurdering av ansvarsforholdet.

Forslagsstillerne ber om at ansvarsforholdet mellom stat og kommune forblir som i dag, med rettigheter til hjelpemidler i folketrygden. Jeg legger til grunn at man avventer den omtalte utredningen før det konkluderes på dette punktet. Jeg vil komme tilbake til Stortinget med en vurdering av disse spørsmålene, der det både vil bli presentert en vurdering av hvilke konkrete tiltak som er aktuelle, og et konkret forslag til hvordan brukernes rettigheter kan sikres med et kommunalt ansvar. Jeg mener at Stortinget bør avvente å ta stilling til disse spørsmålene til man vet hva som faktisk vil bli forslaget, og hvordan det er tenkt løst.

Forslagsstillerne fremhever videre viktigheten av at dagen system med utlån av hjelpemidler videreføres. Dagens system er en kombinasjon av utlån og tilskudd. Jeg deler synet på at hovedmodellen skal basere seg på utlån. Dette sikrer gjenbruk, som gir god samfunnsøkonomi, samt en effektiv formidling av hjelpemidler.

Forslagsstillerne har videre flere forslag til forbedringer i dagens system på et relativt detaljert nivå. Forslagene er, slik jeg tolker det, i tråd med ekspertutvalgets forslag til forbedringer. Utvalget har foreslått en rekke forbedringstiltak som de vurderer å være nødvendige for å

møte fremtidens utfordringer og som kan iverksettes uavhengig av om man gjør enkelte endringer i dagens ansvarsforhold.

Jeg er enig i forslagsstillerne om at punktene 2-5 bør vurderes nærmere. Jeg er derfor allerede i dialog med Arbeids- og velferdsdirektoratet om hvordan man kan ta tak i utvalgets forslag til forbedringer. Jeg mener det er Arbeids- og velferdsetaten, i en dialog med brukernes organisasjoner, som bør se nærmere på hvordan man best kan få til forbedringer og effektivisering som følger opp intensjonen i utvalgets forslag. Jeg er opptatt av at etaten sørger for at brukernes organisasjoner er med i diskusjonen om implementering av en styrket brukepassordning, bedre IKT-verktøy (herunder selvbetjeningsløsninger), bedret informasjon med videre. Dette er forhold som det er naturlig å håndtere i den ordinære styringsdialogen mellom Arbeids- og sosialdepartementet og Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Jeg er selvsagt helt enig i at en utredning av ansvaret for ortopediske hjelpemidler og høreapparat også må vektlegge kvalitet og nytte for brukerne. Jeg mener imidlertid ikke at man kan legge som en absolutt forutsetning av ansvaret fortsatt skal ligge i folketrygden. Dette skal nå vurderes nærmere av en ekstern aktør, og regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med en nærmere vurdering av ansvarsforholdet på også disse områdene etter at evalueringen er gjennomført.

Punkt 6 i forslaget om et styrket ergoterapimiljø i kommunene sorterer under Helse- og omsorgsministeren. Jeg har vært i kontakt med Helse- og omsorgsministeren, som har gitt følgende redegjørelse for forslaget. "Regjeringen la i Prop 1 S (2016-2017) frem en Opptappingsplan for habilitering og rehabilitering 2017 - 2019. I denne ble det fremmet flere tiltak som vil styrke fagkompetansen i kommunene. Planen inneholder et kommunalt stimuleringsstilskudd på 91 mill. kroner i 2017 som er foreslått videreført i tillegg til en økning i kommunerammen på 100 mill. kroner begrunnet med behov på dette feltet. Kommunene kan benytte midler fra dette tilskuddet til å øke ergoterapikompetansen. Stortinget har i tillegg vedtatt en endring i helse- og omsorgstjenesteloven som innebærer at alle kommuner fra 2020 skal ha knyttet til seg ergoterapeut i sitt tjenestetilbud. En slik tydeliggjøring av kommunens kompetansekrav vil bidra til å øke antall ergoterapeuter i den kommunale helse- og omsorgstjenesten og sette kommunene i stand til å overta et større rehabiliteringsansvar. Når det gjelder høyfrekvente hjelpemidler bidrar også andre yrkesgrupper som blant annet fysioterapeuter og sykepleiere i hjemmetjenesten på hjelpemiddelområdet".

Jeg vil komme tilbake til Stortinget med konkrete forslag til justeringer av ansvarsforholdet, samt gi en redegjørelse for arbeidet med ekspertutvalgets øvrige forslag. Jeg henstiller igjen til at Stortinget avventer det skisserte utredningsarbeidet og de konkrete forslagene før man konkluderer.

